

*Det Kongelige Finansdepartement
Avdeling for formuesforvaltning (AFF)
E-post: postmottak@fin.dep.no*

Høring - rapport fra ekspertgruppen for Statens pensjonsfond utlands virkemiddelbruk og investeringer i kull- og petroleumsselskaper

Bellona takker for muligheten til å gi sine høringsinnspill til rapporten 'Fossil-fuel investments in the Norwegian Government Pension Fund Global: Addressing climate issues through exclusion and active ownership'.

Utvalgets mandat var 'å vurdere om utelukkelse av kull- og petroleumsselskaper framstår som en mer effektiv strategi enn eierskapsutøvelse og påvirkning for å adressere klimaspørsmål og bidra til endringer fram i tid'. Utvalget har konkludert med at utelukkelse ikke bør være en foretrukket strategi, men anbefaler samtidig at det inkluderes et nytt kriterium i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU.

Bellona ønsker å legge til grunn at vurderingen av risiko må starte fra antakelsen om at togradersmålet skal oppnås.

Klima som en reell risikofaktor

Bellona er tilfreds med at utvalget tar til orde for at klimaendringer er en reell risikofaktor som må tas hensyn til i investeringsanalysene. Dessverre har utvalgets mandat ekskludert en diskusjon om hvilke investeringer som kan være reelle alternativer til kull- og petroleumsselskaper. Vi mener at gitt størrelsen på SPU og deres fossilinvesteringer, er spørsmålet om alternativer så viktig at dette også burde vært gitt oppmerksomhet.

Bellonas visjon er at innen 2020 skal SPUs klimastrategi ha sørget for at SPU kun er investert i selskaper som vil være konkurransedyktige i et utslippsfritt samfunn. Dette er en visjon som vil være retningsangivende for investeringsvurderinger allerede nå. Det setter ikke krav om utelukkelse av sektorer eller enkeltsselskaper, men understreker derimot betydningen av at selskaper hvis aktiviteter forårsaker klimagassutslipp må ha en troverdig og reell plan for hvordan disse utslippene skal reduseres, dersom de skal forbli i SPUs investeringsunivers og portefølje. På den måten vil man kunne anspore til høynet innsats i ALLE sektorer.

Aktivt eierskap vs. uttrekk

Bellona er enig i grunnholdningen om at endring gjennom aktiv deltakelse i prinsippet er å foretrekke framfor utelukkelse. Muligheten til å påvirke endring innad i selskapene forsvinner i stor grad ved utelukkelsen, og at en slik avgjørelse skal tas på prinsipielt grunnlag etter en grundig vurdering av et uavhengig etisk råd virker fornuftig.

Utelukkelse er en svært kategorisk avgjørelse, som hittil har vært tatt overfor et mindre antall selskaper. Det er politisk mer synlig enn nedslag, og også vanskeligere å omgjøre i det korte løp. Det er imidlertid viktig å huske at aktivt eierskap vil være mer effektivt dersom den aktive eieren

(SPU) har reelle sanksjonsmuligheter, som for eksempel nedsalg. For at et slikt nedsalg skal fungere ikke bare som sanksjon overfor det enkelte selskapet, men at man også skal dra nytte av symbol- og smitte-effekt, er det viktig at NBIMs avgjørelser om nedsalg i tilfeller der det hovedsakelig er motivert ut fra at investeringsobjektet ikke endrer seg raskt nok, blir transparente og publiseres åpent.

Forslag om endring av bestemmelsen for atferdsbasert utelukkelse

Utvalget anbefaler at bestemmelsen for atferdsbasert utelukkelse endres slik at klimarelatert atferd ikke lenger utelates. Bellona er positiv til dette. Det er viktig at vurderingen av et selskaps 'klimarelaterte atferd' omfatter et selskaps planer for og arbeid mot utslippsreducerende tiltak, men at troverdigheten av slikt arbeid blir løpende vurdert. En slik vurdering vil også kunne inngå i en aktiv eierskapsprosess, og ikke være begrenset til spørsmålet om utelukkelse.

Det er viktig både for SPU, for selskapene og for andre investorer, at vurderingene skjer i henhold til klart definerte kriterier. Krav om planer for redusert utslippsintensitet over tid er et opplagt eksempel, i likhet med åpen rapportering av selskapenes samlede klimagassutslipp.

Tidshorisont for investeringsanalyser

Bellona mener at nye beregningsmåter for avkastning kan bidra til å bedre fornybarindustriens kapitaltilgang. Dette kan både redusere avhengigheten av fossile brensler over tid, og sikre SPU en sterk posisjon i sektorer og selskaper som vil måtte dominere framtidens økonomi dersom togradersmålet nås.

SPUs investerings- og risikoberegningshorisont på 30 år bør utvides. Samfunnsøkonomiske analyser er anbefalt utvidet til 70 år for enkelte typer prosjekter, og beregninger på naturlige karbonbudsjett ses ofte i et hundreårsperspektiv. Det vil derfor også være naturlig å be NBIM vurdere egne framskrivinger i et tilsvarende perspektiv.

Vennlig hilsen,

Hallstein Havåg
Fagsjef

Marit Sjøvaag Marino
Seniorrådgiver